

אוקטובר-דצמבר 2010 ■ מס' 95 שנה 19

ארגוני סיוע

אגודה ישראלית
לבלאות תימאטית

נושאון - ביטאון איל"ת - אגודה ישראלית לבולאות תימאטית

בעריכת יורם לוביאניקר ואריק שורץ

עורך גרפי: הדי אור

דוא"ל: noson.ed@gmail.com

ת.ד. 62029, תל אביב - יפו 61620

Nos'on ISSN 0792-6448

תוכן העניינים:

	דבר העורך	עמ' 2
	תערוכת הבולים ירושלים 2010	עמ' 3
	הדאגה לשבויי מלחמה	עמ' 7
	אונר"א - סיוע הומניטרי עם גוון פוליטי	עמ' 12
	עזרה באמצעות בולים	עמ' 16
	לזכרו של סטיוארט אלגרוד	עמ' 18
	תימאטיקה מתחת לפטיש	עמ' 19
	הטור של דובוש	עמ' 22
	הגדרה קולעת בול	עמ' 25
	רשימת חברי איל"ת	עמ' 26
	הכה את המומחה	עמ' 31
	פתרון החידה הבולאית	עמ' 32
יורם לוביאניקר		
משה מיכאלי		
לורנס פישר		
עמוס אלתר		
ראובן מובשובסקי		
יורם כהן		
אסף אברהם		

ועד האגודה והפעילים:

יו"ר - ד"ר יהושע מגר (מעלה גיא אוני 228, ראש פינה 12000, 052-8802725)
סגן יו"ר - מנחם לדור (ת.ד. 340, הר אדר 90836, 054-4825007)
סגן יו"ר - זהר נוי (ת.ד. 62029, תל אביב 61620, 052-2641769)
מזכיר - יורם לוביאניקר (בית יואל, נמל תל אביב 40, תל אביב 63506, 054-5402723)
גזבר - שלמה וורגן (רח' ברנשטיין 31/22, ראשון לציון 75503, 054-6855951)
חבר ועד - נמרוד דגני (אנה פרנק 6, רמת גן 52526, 050-5339265)
ועדת ביקורת - יוחנן מי-רז (יו"ר), חגי זהר, משה רימר.
עורכי נושאון - יורם לוביאניקר (054-5402723), אריק שורץ (052-2442502)

שירותים לחברים: נושאון - ארבע פעמים בשנה, נושאונט - ארבע פעמים בשנה, נושאונצ'יק - 12 פעמים בשנה, מכירות פומביות, שירותי ספריה תימאטית, מפגשים, סמינרים והרצאות, צוות מומחים, "שבל" (ביטאון התאחדות בולאי ישראל).

דמי חבר (2010): מבוגר - 120 ₪, נוער - 60 ₪.

תאריך אחרון למשלוח חומר לחוברת הבאה: 1.12.10

דבר העורך

שלום לכם,

הגליון הנוכחי – האחרון של נושאן לשנת 2010 – מוקדש לארגוני סיוע לזולת. **משה מיכאלי** מציג את פעולותיו של הצלב האדום למען שבויי מלחמה. מאמרו של **לורנס פישר** מוקדש לארגון הסיוע אונר"א – ארגון המשלב פעילות הומניטרית למען הפליטים הפלשתינאים עם גוון פוליטי מובהק. **עמוס אלטר** מראה כיצד מדינות מגייסות משאבים כספיים לסיוע בעיתות חירום באמצעות הדפסי רכב על בולים, ואילו **יורם כהן** ("הטור של דבוש") עורך לנו הכרות עם ארגון בינלאומי הקרוי אס. או אס., אשר מפעיל כפרים למען ילדים שגורלם לא שפר עליהם.

חברים רבים ביקשו שנפרסם את הרשימה המלאה של חברים באיל"ת. רשימה זו לא פורסמה מזה שנים רבות, ומאז חלו שינויים רבים ברשימה. אנו ממליצים לכל החברים לעיין ברשימה זו – אולי תמצאו זה אנשים אחרים האוספים את הנושא החביב עליכם? אנא בידקו כי הפרטים המופיעים ביחס אליכם מעודכנים: אם שיניתם את נושאי האיסוף שלכם אנא הודיעו על כך למזכיר האגודה, **יורם לוביאניקר**, ואנו נפרסם את העדכון בגליון הבא.

תערוכת הבולים ירושלים 2010 תפתח ב-21 בנובמבר. זהו, ללא ספק, האירוע הבולאי החשוב של השנה, ואני מקווה כי חברים רבים ימצאו את הזמן להגיע לירושלים ולהנות מתצוגותיהם של אספנים מישראל, ארצות הברית, בריטניה וסין. לכבוד התערוכה החלטנו לשוב ולהזכיר את הכללים הבסיסיים של התערוכות.

בכוונת איל"ת להפעיל במהלך התערוכה דוכן לרישום חברים חדשים ולקידום הבולאות במתכונת דומה לזו בה פעלנו במהלך התערוכה העולמית ישראל 2008. אם אתם מוכנים לתרום מזמנכם ולאייש את הדוכן – ולו לשעה בודדת – אנא צרו עימנו קשר.

בנוסף, אנו מתכוונים לארגן סיורים מודרכים לחברי איל"ת. הכוונה היא שהמציגים הישראליים (וכן מציגים מחו"ל, במידה ויהיו בארץ) יסבירו לחברי האגודה כל אחד את התצוגה שלו. פרטים נוספים על מועדי הסיורים יפורסמו בגליון הקרוב של נושאונט (אשר יצא לאור מספר ימים לפני התערוכה). כמובן, ניתן יהיה להתעדכן בזמן אמת בדוכן איל"ת.

חודש החגים כבר מאחורינו. אף על פי כן אנו סבורים כי אין זה מאוחר מידי לאחל לכל החברים שנה טובה, שנת בריאות ואושר, ושנה של פעילות בולאית עשירה ומוצלחת.

שלכם,

יורם ואריק.

תערוכת הבולים ירושלים 2010 יורם לוביאניקר

סמל התערוכה.

תערוכת ירושלים 2010 היא האירוע הבולאי החשוב ביותר השנה. לכבוד התערוכה אנחנו שבים ומפרסמים הסבר לגבי הכללים של תערוכות בולים בכלל ולגבי תערוכת ירושלים בפרט.

תערוכת בולים היא הזדמנות עבור אספנים להציג את האוסף שלהם בפני הקהל הרחב ובפני השופטים. השופטים בוחנים את התצוגה ומזכים אותה בציון ובהתאם גם במדליה. חשוב לציין כי השיפוט הוא אבסולוטי ולא יחסי: אין קשר בין הציון של תצוגה אחת לציון של רעותה.

לפני שנסביר כיצד נקבע הציון בואו נתמקד תחילה בארגון התערוכה. תערוכת בולים מחולקת לכמה "אגפים", ובכל אגף כלולות תצוגות בעלות אופי שונה. שלושת האגפים הגדולים ביותר הם **בולאות מסורתית** (איסוף לפי

ארצות), **תולדות הדואר** והאגף "שלנו" - **בולאות תימאטית**, בו האוספים מסודרים על פי נושא וכל אחד מהם מספר סיפור באמצעות פריטים בולאיים. כדאי לדעת שאוספים על פי נושא קיימים גם באגף הנוער, באגף המסגרת הבודדת, ובאגף המקסימפיליה.

המציגים בתערוכה הם כמובן אספני בולים. אין מניעה שאספן אחד יציג באותה תערוכה מספר תצוגות, כלומר מספר אוספים שונים. בתצוגה נראה רק חלק מהאוסף: כל אספן מחזיק בביתו אלבומים רבים. בתצוגה הוא מראה רק חלק מהאוסף – את הפריטים המעניינים יותר ואלו שמספרים את הסיפור בצורה הטובה ביותר. בחירה מיטבית של הפריטים מסייעת למציג לקבל ציון גבוה יותר. תצוגה תימאטית טובה אמורה לכלול מגוון רחב של פריטים בולאיים, כגון בולים, קונטרסי בולים, גליונות

מסגרת תצוגה של אוסף תימאטי בנושא קולנוע באגף המקסימפיליה. צילום: זהר נוי.

מזכרת, חותמות, דברי בולים, חותמות ביול ועוד. גיוון החומר הבולאי הוא אחד הקריטריונים בשיפוט התצוגה.

על מנת לאפשר לקהל הרחב ולחבר השופטים לראות את התצוגות, נדרשים המציגים לעמוד במספר "כללי משחק". התצוגות חייבות להיות ערוכות על גבי דפים בגודל סטנדרטי (לרוב דף A4) אותם מניחים במסגרות. כל מסגרת כזו מונה 16 דפי תצוגה. בראש כל מסגרת מופיע מספר מזהה. בקטלוג התערוכה תוכלו למצוא באילו מסגרות מוצבת כל תצוגה.

אוסף תימאטי בנושא סוסים עושה שימוש במגוון של חומרים בולאיים. צילום: הדי אור

תערוכות בולים מתקיימות במספר רמות – החל מהרמה המקומית וכלה ברמה הבינלאומית. תערוכת ירושלים 2010 היא, למעשה, שתי תערוכות: תערוכה לאומית שבה יכולים להציג רק אספנים ישראלים, ותערוכה בינלאומית שבה משתתפים מציגים ישראלים בכירים ואורחים מחו"ל – מארצות הברית, בריטניה וסין. בקטלוג התערוכה תוכלו למצוא איזו תצוגה שייכת לרמה הלאומית ואיזו שייכת לרמה הבינלאומית.

אספנים רבים, ובהם גם אספנים מתקדמים, תוהים כיצד קובעים השופטים את הציון של כל תצוגה. ככלל, כללי השיפוט תלויים באגף הספציפי בו מדובר. אם נתמקד באגף התימאטי הרי שכל תצוגה יכולה לצבור נקודות על פי הסעיפים הבאים:

תכנית התצוגה	– 15 נק'
פיתוח	– 15 נק'
מקוריות	– 5 נק'
ידע תימאטי	– 15 נק'
ידע בולאי	– 15 נק'
נדירות החומר הבולאי	– 20 נק'
מצב החומר הבולאי	– 10 נק'
פרזנטציה	– 5 נק'

שימו לב שארבעת הסעיפים הראשונים בוחנים את הטיפול בנושא, והם מסתכמים לכדי 50 נקודות, בעוד שארבעת הסעיפים האחרונים בוחנים את הצד הבולאי של התצוגה, ואף הם מסתכמים לכדי 50 נקודות. המשמעות היא שהמציג התימאטי חייב להיות מומחה הן בתחום האיסוף שלו והן בבולאות בכלל. שימו לב כי בניגוד לאמונה הרווחת, לפיה ההשקעה הכספית היא חזות הכל, רוב הניקוד ניתן עבור סעיפים

שאינם קשורים לעלות הפריטים, אלא לידע ובניה נכונה של התצוגה. עומק כיסו של המציג בא לידי ביטוי בעיקר בסעיף הנדירות.

בהתאם לציון נקבעת המדליה בה זוכה התצוגה. ברמה הבינלאומית התרגום נעשה על פי המפתח הבא:

ציון מעל 95	- זהב גדול
בין 90 ל-94	- זהב
בין 85 ל-89	- מוזהב גדול
בין 80 ל-84	- מוזהב
בין 75 ל-79	- כסף גדול
בין 70 ל-74	- כסף
בין 65 ל-69	- מוכסף
בין 60 ל-64	- ארד
מתחת ל-60	- תעודת השתתפות

הפעילות בדוכן איל"ת בתערוכת ישראל 2008.

תהליך השיפוט יתבצע במהלך התערוכה, ואת התוצאות – המדליות – תוכלו לראות כשהן תלויות על גבי המסגרות (במסגרת הראשונה של כל תצוגה).

אוספים ברמה הלאומית נשפטים על פי אותם קריטריונים, אבל מקבלים מדליה ברמה אחת גבוהה יותר (כלומר, מדליה מוזהבת ברמה הלאומית שווה למדלית כסף גדול ברמה הבינלאומית), אם כי

ברמה הלאומית אין מדליה של זהב גדול. לפיכך, תצוגה לאומית הזוכה בציון של 85 ומעלה מזכה את בעליה במדלית זהב. מדליה מוזהבת ברמה הלאומית מקנה "כרטיס כניסה" לתערוכות ברמה הבינלאומית.

במהלך התערוכה תפעיל איל"ת דוכן של האגודה בכניסה לאולם, במתכונת דומה לדוכן שהופעל בתערוכת ישראל 2008, אשר התקיימה בתל אביב לפני כשנתיים וחצי. בנוסף, ננסה לארגן סיורים מודרכים לחברי איל"ת בהם יסבירו המציגים עצמם איך בנו את התצוגה שלהם.

התערוכה תפתח לקהל הרחב ביום ראשון ה-21 בנובמבר, ותנעל ביום חמישי ה-25 בחודש. שעות הפתיחה לקהל הרחב הן מ-12 בצהרים ועד 8 בערב, והכניסה חופשית. בואו בהמוניכם!

רשימת התצוגות באגף התימאטי

להלן רשימת התצוגות באגף התימאטי של התערוכה בירושלים. כל התצוגות הן ברמה הבינלאומית, אלא אם כן צוין אחרת. המספר בסוגריים מתייחס למספר המסגרות המוקצים לתצוגה. כוכבית (*) מסמנת כי המציג הוא חבר באיל"ת.

הרשימה כוללת את המציגים מישראל, סין ומבריטניה. עד מועד סגירת הגליון טרם התקבלה רשימת המציגים מארצות הברית.

יצחק ברק* – התפתחות התעופה והעברת דואר באויר עד 1914. (5)

פרדריק גרוס* – רומנטיקה – המוסיקה שאני אוהב. (8)

ריצ'ארד ווילר - מסכות, מיתוסים, מומיות והתפתחות בובות. (5)

ג'יאן ונג – זכוכית. (5)

דאוגינג זהה – עישון. (5)

אריה לביא* - ההיסטוריה של הצילום. (5)

יורם לוביאניקר* - שחמט – משחק המלחמה. (4, לאומי)

ג'ינגבו לי – דיווש באופניים. (8)

דאושנג לין – עיתון. (5)

אריה לינדנבאום – לין - יהודים ואנטישמיות בתקופת הרייך השלישי.

(5, לאומי)

יוחנן מי-רז* - שמור על עצמך (5)

עוז עזריאלי* – לאור החשמל (5)

הדי פייבל* – צלב אדום בכל מקום ולכל אדם. (8)

הדי פייבל* – החיפוש אחר מרפא. (5)

לורנס פישר* – מולדת היהודים, המאבק להישרדות. (5)

סמיון רוזנברג – טיסות חלוציות לחלל 1957 – 1987. (5, לאומי)

אליעזר שחר* - פינגווינים. (4, לאומי)

הדאגה לשבויי מלחמה משה מיכאלי

מזה למעלה ממאה שנה מקובל כי לשבויי מלחמה יש זכויות, המעוגנות באמנות בינלאומיות, ובראשן באמנת ז'נבה. לפני שנבחן מה מסתתר מאחורי המונח "אמנת ז'נבה" - מונח השגור בפי כל, הגם שרק מעטים יודעים באמת למה הוא מתייחס – כדאי לזכור שלא תמיד היו אלה פני הדברים. בעבר הרחוק יותר היה היחס לשבויי

אמנת ז'נבה הראשונה נחתמה ב-1864.

מלחמה תוצאה של נורמות תרבותיות התלויות במקום ובזמן. היו חברות בהן נהגו להוציא את השבויים להורג, ואילו בזמנים ומקומות אחרים היה נהוג להשתמש בשבוי ככוח עבודה זול. בתקופת מלחמות **נפוליאון** היה נהוג להעניק לשבויים חופש לנוע בתחומי המדינה השובה, תמורת הבטחתם שלא יברחו, נוהג אשר כונה Parole. היו גם מקרים בהם השבויים שוחררו באופן מלא, לרוב תמורת כופר.

במאה ה-19 גברה ההכרה שגם לשבויי מלחמה צריכות להיות זכויות מסוימות, וכי יש לגבש הסכם אשר יקבע מהן. הסכם ראשון להסדרת הטיפול בשבויים אושר בבריסל ב-1874, אולם ההסכם לא אושרר על ידי המדינות שהיו שותפות לגיבושו. רק ב-1899 אשררו מעצמות אירופה את אמנת האג הראשונה. אמנת האג השנייה, שנוסחה בשנת 1907, אושררה על ידי כל המדינות שלחמו במלחמת העולם הראשונה, למעט סרביה ומונטנגרו.

לפי אמנת האג השנייה, התחייבו הצדדים לנהוג בשבויים בצורה אנושית, ולכלוא אותם אך ורק בתור אמצעי למנוע את בריחתם. תנאי השבויים היו צריכים להיות כתנאים של חיילי המדינה השובה, מבחינת מגורים, אוכל ולבוש. לפי האמנה, הותר להעביד שבויים חוגרים תמורת תגמול כספי, אשר ישמש להטבת תנאי כליאתם והעודף ישולם להם עם השחרור.

אמנת ז'נבה התפתחה באופן בלתי תלוי באמנת האג. המונח "אמנת ז'נבה" הוא מטעה, במקצת, משום שהוא מרמז על מסך יחיד. למעשה, אמנות ז'נבה הן ארבע אמנות ושלושה פרוטוקולים שנוסחו ונחתמו בעיר ז'נבה שבשווייץ בין השנים 1864 ל-1949, ועוסקות בהתנהגות הראויה בין צבאות ואומות בעת מלחמה. מקובל להתייחס ל"אמנת ז'נבה" ביחיד, כשהכוונה היא לכל אחת מארבע האמנות או לכולן יחדיו.

מותר לכלוא שבויי מלחמה אך ורק כדי למנוע את בריחתם.

האמנות עוסקות במתן טיפול רפואי לחיילים פצועים, כולל חיילי האויב, בתביעה להתנהגות הוגנת עם שבויי מלחמה, ובחובה להגן על האזרחים בעת קרב. כל מדינות העולם חתמו על אמנת ז'נבה, וזוהי הפעם הראשונה בהיסטוריה שאמנה כל שהיא זוכה להכרה בינלאומית מלאה. למרות זאת מדינות רבות בעולם הפרו ומפרות את אמנות ז'נבה, ועוברות על החוק הבינלאומי.

אמנת ז'נבה הראשונה (1864) התייחסה לטיפול בפצועים בשדה הקרב, ולהקמתו של הצלב האדום. אמנת ז'נבה השנייה (1906) הרחיבה את עקרונות האמנה הראשונה ללוחמה ימית, ואילו האמנה השלישית (1929) הוסיפה את נושא הטיפול בשבויי מלחמה. אמנת ז'נבה הרביעית (1949) עוסקת בטיפול באזרחים בעת מלחמה. בנוסף לניסוח האמנה הרביעית, שוכתבו שלושת הקודמות, ואושרו כמקשה אחת.

מכתב רשמי מהוועידה השנייה של הצלב האדום הבינלאומי, בה נוסחה אמנת ז'נבה השנייה.

ביקור אצל שבויי מלחמה.

כאמור, זכויותיהם ומעמדם של שבויים נקבעו באמנות ז'נבה השלישית (1929) והרביעית (1949). האמנות מגינות על השבוי מרגע נפילתו בשבי ועד לשחרורו, ומחייבות את הצבאות לנקוט באמצעים שיקלו על זיהוי השבויים. האמנה אוסרת על עינוי שבויים, וקובעת שהמידע שמותר לדרוש משבוי מלחמה כולל רק את שמו, תאריך לידתו, דרגתו ומספרו האישי. עוד קובעות האמנות, כי כל חייל חייב לשאת עימו "פנקס שבוי" שבו כלולים פרטיו האישיים והערות לגבי מצבו הרפואי. כל חייל גם נדרש לשאת דסקית זיהוי אישית, שעליה מוטבעים שמו ומספרו האישי.

חותמת לציון מאה שנה לצלב האדום.

האמנות הבינלאומיות קובעות כי אין לפגוע בחייל בצבא אויב שנכנע וחדל להוות איום, וכן אין להעמידו לדין. חייל כזה נחשב כשבוי מלחמה, ועל פי החוק הבינלאומי יש להחזיקו בתנאים סבירים

עד תום המלחמה או עד להסדר כלשהו בין המדינות. הגוף המפקח על תנאי החזקתם של שבויים ועל יצירת קשר בינם לבין קרוביהם הוא הצלב האדום הבינלאומי, ונציגיו מבקרים שבויי מלחמה ופועלים לריווחתם.

מכתב רשמי של הצלב האדום ההונגרי שנשלח בשנת 1917 לשבוי מלחמה ברוסיה.

אמנות ז'נבה נועדו, כאמור, להסדיר יחס הוגן אל שבויי מלחמה, בהסתמך על מוסכמות שהיו מקובלות עוד טרם כתיבתן. לדוגמא - **יוסף טרומפלדור**, שהיה קצין בצבא רוסיה במהלך מלחמת רוסיה - יפן (1904-1905) ונפל בשבי, סיפר שיחס היפאנים אל השבויים היה טוב והוגן, ולשבויים היהודים אף ניתן לקיים עיתון ושרותי דת. עובדה זו ראויה לציון במיוחד לנוכח היחס המחפיר בו נהגו היפאנים בשבויים במהלך מלחמת העולם השנייה.

PRIX: 10 fr. 40 (à joindre au document lorsque vous en ferez la demande au Trésor)

SOCIÉTÉ NATIONALE DES CHEMINS DE FER FRANÇAIS

BULLETIN D'EXPÉDITION D'UN COLIS POSTAL d'un poids supérieur à 3 kgs jusqu'à 5 kgs transporté à l'intérieur de la France.

CADRE RÉSERVÉ À L'APPOSITION DES ÉTIQUETTES DE RECONNAISSANCE.

PARTIE À REMPLIR PAR L'EXPÉDITEUR

DESTINATAIRE	N° 12-11-1943	Région	N° 12-11-1943
EXPÉDITEUR	N° 12-11-1943		
ADRESSE	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		
VILLE	N° 12-11-1943		
CANTON	N° 12-11-1943		
ARRONDISSEMENT	N° 12-11-1943		

מקרים רבים של יחס מחפיר לשבויים היו במלחמת העולם השניה. היפאנים הקימו בסינגפור הכבושה מחנה שבויים עצום בשם 'צ'אנגי', בו הוחזקו רבבות שבויים מקרב צבאות בעלות הברית בתנאים של רעב, זיהום ואי מתן טיפול רפואי.

צעדת המוות של באטאן.

אירוע נוסף שקשור ליפאנים קרה מיד לאחר ניצחון יפן על בעלות הברית בקרב באטאן שבפיליפינים, בתחילת 1942. תוצאות הקרב היו קשות לבעלות הברית: 10.000 הרוגים, 20.000 פצועים ו-75.000 שבויים, רובם פיליפינים. מייד עם סיום הקרבות החלו היפנים להעביר את השבויים למחנה שבויים אך בהעדר תעבורה ממונעת החליט קולונל **מוטו נאקאימה** להצמיד את השבויים. עם שחר של ה-9 באפריל יצאו כל השבויים לצעדה בת 98 קילומטר, הידועה כ'צעדת המוות של באטאן', לכוון מחנה אודונול שבדרום. הצעדה התנהלה בתנאים מחפירים: השבויים היו תשושים ופצועים. השובים היפאנים לא סיפקו לשבויים מי שתייה או מזון. תנאי מזג אוויר הקשים וההתעללות המתמדת של השומרים עשו את שלהם, ולמעלה מ-20,000 שבויים מתו בדרך.

מקרים נוספים של התעללות בשבויים היו במהלך מלחמות ישראל. לוחמי צה"ל שנפלו בשבי המצרי או הסורי מעידים, כי הוחזקו בחדרים חשוכים ומזהמים והוכו קשות בידי שוביהם, לעיתים עד לאובדן ההכרה.

לרוב לא נחשבת הנפילה בשבי לאות קלון, והמדינה אשר בשליחותה לחם השבוי נוקטת צעדים למען הבטחת שלומו, שיקומו וחזרתו לביתו ומשפחתו. לעומת זאת, במהלך מלחמת העולם השנייה התייחס שליט ברית המועצות **סטאלין** לנפילה בשבי או לכניעה כאל בגידה, כיוון שהחיילים לא נלחמו עד המוות, לכן רובם של שני מיליון השבויים שהוחזרו לברית המועצות בסוף המלחמה נשלחו לגולאג לאחר שובם למולדת.

סטאלין העניש לוחמים שנכנעו.

בתום מלחמות ולעיתים גם במהלכן, נערכות עסקאות של חילופי שבויים, שבמסגרתן משחררת כל מדינה את שבויה בתמורה לשחרור חייליה המוחזקים במדינות אחרות, כל זאת תחת פיקוח וניצוח של ארגון הצלב האדום הבינלאומי.

לא ניתן לסיים מאמר זה בלי להתייחס למקרה הקרוב לליבנו: **גלעד שליט** נמצא בשבי החמאס מזה למעלה מארבע שנים. שוביו מונעים ממנו ביקורים של הצלב האדום, כנדרש על פי החוק הבינלאומי, אינם מאפשרים קשר מכתבים וחבילות עימו, ולמעשה לא מקיימים ולו מעט מהמקובל בכל העולם התרבותי מזה למעלה ממאה שנה. כולנו תקוה כי סיבלו של גלעד יסתיים בקרוב, והוא ישוב בשלום לביתו.

משה מיכאלי אוסף את נושא הצלב האדום זה למעלה מחמישים שנה. התצוגה שלו בנושא זכתה במדליית זהב ברמה הבינלאומית. כתובתו: mosheale@012.net.il

אונר"א – סיוע הומניטרי עם גוון פוליטי לורנס פישר

"טבח בג'נין"; "משבר הומניטרי בעזה"; "רעב במחנות הפליטים"; טענות אלה ודומות להן מושמעות מידי פעם על ידי דוברים מטעם סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם לפליטים פלשתינאים. הסוכנות מוכרת יותר בראשי התיבות של שמה, אונר"א.

שאלת הפליטים הפלשתינאים היא אחר ממוקדי הסכסוך הישראלי - ערבי. נושא "זכות השיבה של הפליטים" עמד במרכז סדר היום הערבי בכל שיחות השלום שנערכו אי פעם. ראשיתה של בעיית הפליטים היא בתחילת שנת 1948. הפלשתינאים טוענים, כי הפליטים גורשו מעריהם ומכפריהם בכח הזרוע. הישראלים טוענים, כי הפליטים עזבו מרצון, תוך שהם נשמעים להוראות מנהיגיהם ומתפתים להאמין כי ישובו במהרה לאדמתם כחלק מהצבא הערבי המנצח. האמת ההיסטורית אינה מעניינו של מאמר זה, מה עוד שכל צד מצליח מידי פעם לשלוף הוכחות לצדקתו.

העובדה ההיסטורית הבלתי שנויה במחלוקת היא, שבמהלך מלחמת העצמאות עזבו מאות אלפי פלשתינאים את בתיהם, ומצאו מקלט בארצות ערב השכנות. המכתב המוצג כאן נשלח בדואר רשום מחיפה בתקופת מנהלת העם. המכתב הוחזר לשולחו משום שהנמען – ערבי תושב ירושלים - עזב את ביתו. למרבה האירוניה המכתב הוא מחברת ביטוח המודיעה על ביטול הפוליסה בשל המהומות בחיפה.

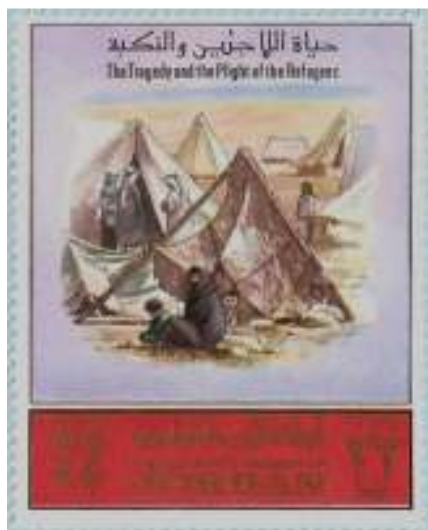

המספר המדויק של הפליטים אינו ברור. מומחים מעריכים אותו בכ-400,000, אולם התעמולה הערבית ניפחה אותו לכדי מיליון. המכתב המוצג להלן נושא חותמת תעמולה – "זכרו את מיליון הפליטים שפנו מביתם ב-15 במאי 1948". החותמת

ידועה על גבי מעטפות מסודן משנת 1960. חותמת דומה הייתה בשימוש גם בירדן, אך בה נכתב כי הפליטים "גורשו" ולא "פונו".

ברנדוט עמד על חשיבותה של בעיית הפליטים.

פליטים באוהלים.

הפליטים – יהא מספרם המדויק אשר יהיה – זכו לקבלת פנים צוננת במדינות ערב, ושוכנו במחנות מאולתרים. המתווך מטעם האו"ם, הרוזן השוודי **פולקה ברנדוט**, ביקר במחנות הפליטים ותמונה קשה נגלתה לעיניו: גברים, נשים וילדים החיים באוהלים, סובלים מחרפת רעב ומתקיימים מנדבות זעומות. ממשלת ישראל סירבה לקבל את הפליטים בחזרה לתחומה מטעמי ביטחון, וטענה כי הדאגה לפליטים צריכה להיות חלק מהסכם שלום כולל.

ברנדוט הגיש דין וחשבון מפורט לאו"ם, ובו טען כי פתרון בעיית הפליטים הוא חיוני לפתרון הסכסוך כולו. ב-11 בדצמבר 1948 קיבלה עצרת האו"ם החלטה (מספר 194) הקובעת, בין השאר, כי יש לאפשר לפליטים המוכנים לחיות בשלום עם שכניהם לשוב לבתיהם, וכי פליטים שלא ישובו לביתם זכאים לפיצוי כספי עבור רכושם. החלטה זו, שמדינות ערב התנגדו לה, אינה בעלת תוקף מחייב, כשאר החלטות העצרת הכללית של האו"ם. החל מסוף שנות השישים מרבית הערבים לצטט את הסעיף הרלוונטי של החלטה זו, כבסיס לתביעתם של הפליטים לזכות השיבה.

בדצמבר 1949 קיבלה העצרת הכללית החלטה נוספת, מספר 302, אשר במסגרתה הוקם אונר"א. הסוכנות החלה את פעילותה ב-1950, והחליפה באופן רשמי שלושה ארגונים שפעלו עד אז לרווחת הפליטים: הצלב האדום, ארגון הפליטים הבינלאומי וארגון האו"ם לסיוע לפליטים פלשתינאים (ה-UNRPR), שהוקם שנה קודם לכן. אונר"א אחראי לספק סיוע, חינוך, שירותי בריאות וסיוע בשעת חירום לפליטים הפלשתינאים. זוהי הסוכנות היחידה של האו"ם המסייעת לפליטים של סכסוך ספציפי (וכמובן, תוך התעלמות מהפליטים היהודים של אותו סכסוך). במקביל הקים האו"ם ארגון נפרד לסיוע לפליטים באשר הם.

חותמת ביול לציון 40 שנה לפעילות אונר"א.

שנת הפליט הבינלאומית –
הנפקה מסוריה המוקדשת לאונר"א.

שנת 1960 הוכרזה על ידי האו"ם כשנת הפליט הבינלאומית, על פי הצעת בריטניה. מדינות ערב רבות ניצלו זאת להנפקת בולים המוקדשים לפליטים הפלשתינאים בלבד, כפי שמראה הבול הסורי המוצג כאן. רבים מבולים אלו מעלים על נס את פעילותה של אונר"א.

משרדי אונר"א מוקמו תחילה בבירות, בתוך בנין של אונסק"ו. בשנת 1976 הועברו המשרדים לעמאן ולוינה, בשל מלחמת האזרחים שהשתוללה בלבנון. תיבת הדואר מספר 700 בבנין האו"ם בוינה משרתת את אונר"א מאז.

חותמת ביול של אונר"א – ת.ד. 700 בוינה.

אונר"א מגדירה פליטים פלשתינאים כמי שחיו בארץ בשנתיים שלפני הקמת המדינה, ואיבדו את ביתם ומקור פרנסתם כתוצאה מהמלחמה. גם צאצאיהם של הפליטים (ואין הגדרה מדויקת למושג "צאצא") מוגדרים כזכאים לסיוע על ידי הסוכנות. כתוצאה מכך, כחמישה מיליון פליטים נהנים כיום מסיוע של אונר"א בכ-60 מחנות פליטים. אונר"א מתחזקת מחנות פליטים בירדן, סוריה, לבנון ובשטחים. באף אחת מן המדינות, למעט ירדן, הפליטים לא התערו ולא הפכו לחלק מהחברה המקומית.

אונר"א מעסיקה כעשרים ושלושה אלף עובדים, רובם פלשתינאים. בארץ עולות מידי פעם טענות כנגד הארגון על שארגוני הטרור משתמשים בתשתיות של הסוכנות. בנוסף, יש הטוענים (גם במדינות ערב) כי פעילות הסוכנות מנציחה את מעמד הפליטים, ומקשה על התערותם במדינות בהן הם מתגוררים.

חשוב לזכור שאין טעם בעצימת עיניים: בעיית הפליטים תמשיך ללוות אותנו, ולא יהיה ניתן למצוא פתרון לסכסוך ללא התמודדות עם בעיה זו. הרי איש מאיתנו אינו רוצה לפגוש יום אחד אדם המתדפק על דלתו ואומר: "בית זה היה שייך לאבות אבותי – נא להתפנות ממנו".

לורנס פישר אוסף בולים בנושא הסכסוך הישראלי – ערבי על הבטיו השונים. התצוגה שלו "מדינה יהודית - המאבק להשרדות" זכתה במדליה מוזהבת גדולה ברמה הבינלאומית. לתגובות: lawrence@gymtrainer.co.il

לא קיבלת את נושאונט?

נושאונט, העיתון הבולאי המקוון הראשון בשפה העברית, מופץ ארבע פעמים בשנה. חברי איל"ת זכאים לקבל אותו ללא תשלום, אולם לצורך הפצת נושאונט אנו זקוקים לכתובת הדואר האלקטרוני (e-mail) שלכם. כתובתכם תשמש את ועד האגודה ואת העורכים לצרכי פעילות האגודה בלבד, ולא ייעשה בה כל שימוש אחר. פנו אלינו עוד היום לכתובת noson.ed@gmail.com, וגם אתם תקבלו את נושאונט. נשמח גם לשלוח לכם גליונות ישנים, על פי בקשה.

עזרה באמצעות בולים עמוס אלטר

סיוע לנפגעי השטפון
בהולנד בשנת 1953.

גם איסלנד נחלצה לעזרה.

בעידן שבו חילקו דואר פעמיים ביום ומרבית התקשורת העולמית עברה דרך סניפי הדואר – שימשו הבולים כלי זמין ונוח לגביה מהירה של כספים לצורך עזרה דחופה לנזקקים. הדפס רכב (ראה המדור "הגדרה קולעת בול" בעמוד 24 של גליון זה) על גבי בולים שבמלאי שימש ככלי נוח להפקת "אגרה" לעזרה ממשלתית או מוסדית. כאספן של הדפסי רכב, יש ברשותי מספר רב של דוגמאות להדפסי רכב כאלה.

עזרה לנפגעי שטפונות

אחד המקרים הנפוצים ביותר של סיוע באמצעות הדפסי רכב הוא סיוע לנפגעי שטפונות. כאשר אצלנו מוצף כביש הערבה ונחסם למשך מספר שעות הופך האיזור ל"אתר תיירות". הארץ כולה גועשת, ומהדורות החדשות נפתחות בצילומי השיירה הממתינה לפתיחתו המחודשת של הכביש. אולם כאשר הים מציף את הולנד או כאשר נהר הריין עולה על גדותיו, הרי שמדובר בכמויות מים שונות לחלוטין. הנזק שגורמות הצפות כאלו הוא ארוך טווח. חברות הביטוח אינן מבטחות נזקי טבע, ולכן החברה צריכה – באמצעות מוסדות המדינה – לסייע לאנשים שנפגעו ולשקם את התשתיות.

בליל ה-31 בינואר 1953 חברו הגאות של הים הצפוני לסערה החורפית, ומי הים הציפו חלקים נרחבים מאדמת הולנד, תוך שהם פורצים את סוללות המגן שלאורך החופים. למעלה מ-1,800 הולנדים קיפחו את חייהם באסון, והנזקים היו כבדים. הדואר ההולנדי הנפיק בולים עם הדפס רכב למימון פעולות ההצלה והשיקום. ממשלת איסלנד נחלצה לסייע, גם כן באמצעות הדפס רכב המציין את האסון ההולנדי.

סיוע למוסדות רפואיים

איסוף כספים עבור מוסדות העזרה הרפואית הוא נוהל קבע במספר ארצות, ללא קשר לאירועים ספציפיים. בארצות אירופה נפוץ במיוחד הסיוע לארגון הצלב האדום. בארצות המזרח הרחוק, לעומת זאת, בולט במיוחד הסיוע לארגונים הנלחמים במחלת השחפת. הדבר אינו מפתיע, שכן תפוצת השחפת בארצות אלו גבוהה פי עשרה ויותר מאשר בארצות

סיוע לצלב האדום.

מלחמה בשחפת בפיליפינים.

אירופה. ראוי לשים לב להבדל הדק שבין שני הסמלים – צלב אדום וצלב כפול בצבע אדום, שהוא סמל המלחמה בשחפת.

עזרה לנפגעי מחלות

גם הסיוע לנפגעי מלחמות אינו מכוסה על ידי ביטוח מסחרי, והעול נופל על התקציב הציבורי. מדובר בהוצאה ניכרת, והממשלות נאלצות לבקש (או לכפות) על אזרחיהן לסייע לנפגעים באמצעות קרנות מיוחדות.

במלחמת העולם הראשונה טרם גובשו נוהלי האחריות של המדינה ביחס לנפגעים, ולכן רבים הם בולי הסעד למיניהם. בחרתי להביא כאן את הבול ההונגרי משנת 1915, שהוסיף תשלום של שני פילר לכל בול דואר עבור "יתומי ואלמנות מלחמה".

עזרה להונגריה הסוציאליסטית.

עזרה לפליטים בקפריסין.

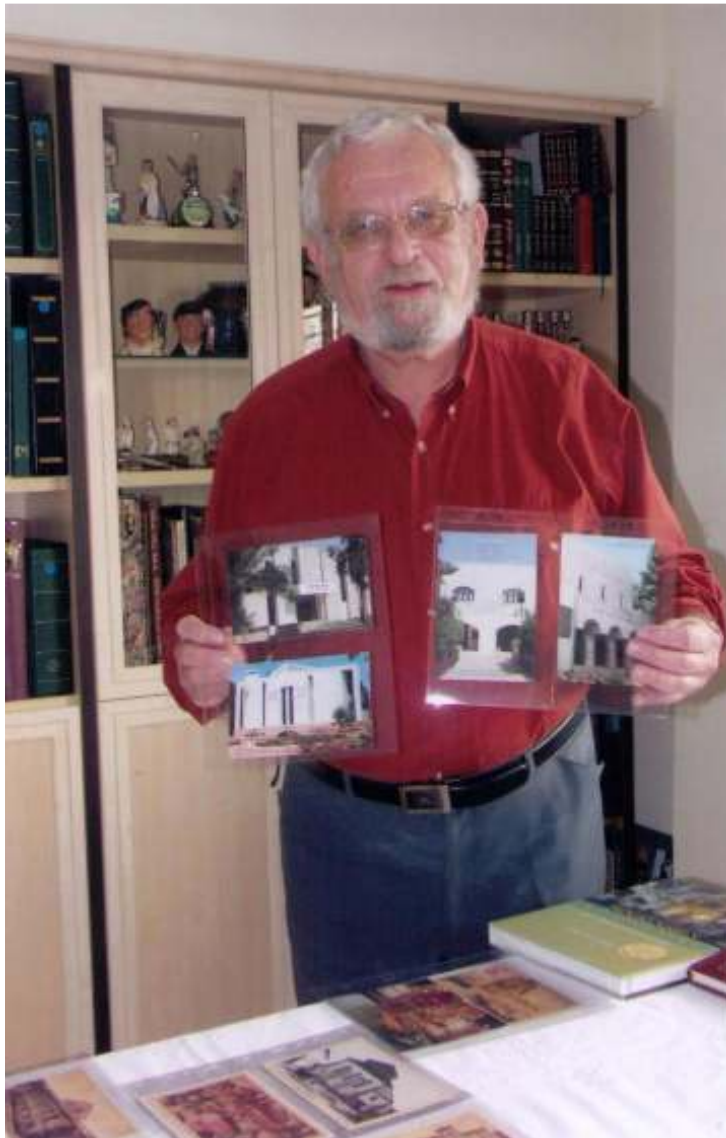

עזרה ליתומים ואלמנות.

בשנים מאוחרות יותר הפכו בולי העזרה הללו לכלי תעמולה. בחלק מההנפקות לא ברור אם המטרה היא אכן הסיוע לנפגעים או העלאת הטיעון הפוליטי. כך, למשל, בחרה קפריסין לציין בשנת 1974 את כיבוש חלקו הצפוני של האי על ידי הטורקים בהקמת "קרן למען הפליטים". הגדילה לעשות גרמניה המזרחית, אשר בשנת 1956 גבתה תוספת חובה לכל בול דואר, תחת הכותרת "עיצרו להונגריה הסוציאליסטית". כידוע, הונגריה נזקקה לעזרה משום שהצבא הסוציאליסטי של ברית המועצות פלש אליה באותה שנה, פלישה ששלטונות גרמניה המזרחית צידדו בה.

אלו הן רק דוגמאות מעטות של הדפסי רכב בעזרתם מסייעות מדינות לאלו הזקוקים לעזרה. מובן שדוגמאות אלו הן בבחינת טיפה בים, אך די במדגם זה כדי להסביר את העקרון המנחה.

לזכרו של סטיוארט אלגרוד ראובן מובשובסקי

סטיוארט אלגרוד ז"ל מציג בגאווה
פריטים מאוסף הגלויות שלו בנושא בתי כנסת.

חברנו **סטיוארט אלגרוד** נפטר בחודש אפריל האחרון בגיל 68. סטיוארט נולד באנגליה ועלה ארצה בשנת 1980. הוא היה אדם טוב לב, אציל נפש, וחבר תומך לכל מי שהכיר אותו.

הבולאות היוותה חלק משמעותי מחייו של סטיוארט מגיל צעיר. הוא היה אספן נלהב, אשר תמיד שש להראות את אוספיו לאחרים, ולחלוק עימם מהידע הרב שלו. היו לו אוספים רבים, אך מביניהם היו שניים בולטים במיוחד – בתי כנסת ומשחק הקריקט. באוספים אלו סטיוארט התמחה, וביחס אליהם הפגין התלהבות שלא ידעה גבולות.

לסטיוארט היה אוסף מרהיב של גלויות ישנות המתארות בתי כנסת בכל רחבי העולם. הוא הקדיש זמן רב למחקר בנושא, קיים קשר מתמיד עם מומחים בנושא, וניהל רישום קפדני של כל הפרטים

הנוגעים לגלויות ולבתי הכנסת המתוארים בהם. בימי ילדותו באנגליה נהג סטיוארט לשחק קריקט, ואת אהבתו העזה למשחק הוא העביר לאוסף הבולים שלו בנושא.

סטיוארט אלגרוד היה חבר באיל"ת למן הקמתה. במהלך השנים הוא פרסם מאמרים וידיעות על אוספיו השונים, סייע לעורכי העיתון ולועד האגודה. לאחרונה שקד על כתיבת מאמר לנושאון באחד מנושאי האיסוף הצדדיים שלו – **וויליאם שייקספיר**.

סטיוארט השאיר אחריו רעה, **נטלי**, ילדים ונכדים. הוא יחסר מאוד לבני משפחתו ולחבריו הרבים. ת.נ.צ.ב.ה.

תימאטיקה מתחת לפטיש

בדרך כלל המדור מביא פריטים ממספר בתי מכירות. הפעם מתרכזים בבית מכירות אחד, שנוסד בשנת 1972, אך החל לנהל מכירות פומביות רק בשנות השמונים המאוחרות. מייקל רוג'רס הוא סוחר אמריקאי ותיק בעל מומחיות מיוחדת בבולי סין ואסיה, והמכירות

הפומביות הנערכות על ידו מאופיינות במכירת בולים בודדים, אוספים, פריטים של היסטוריה דוארית, כולם פריטים איכותיים שבדרך כלל אינם מצויים במכירות ה"רגילות". טווח המחירים של בית המכירות עומד על מאות דולרים עד אלפי דולרים לפריט: לא זול, אבל בהחלט הזדמנות למצוא פריטים יוצאי דופן. הקטלוג שנמצא באתר האינטרנט של בית המכירות (michaelrogersinc.com) נוח מאוד לחיפוש, אך מסודר על פי המדינות המנפיקות וללא יכולת חיפוש לפי מילות מפתח, דבר המקשה מעט על האספנים הנושאים. חלק גדול של הפריטים – בעיקר האוספים מטבע הדברים – אינו מצולם, אך התיאור מסודר ומקצועי ומאפשר לדעת במה מדובר. מכירה פומבית מתקיימת אחת לחודש, והחומר מתחדש במהירות. צילומי הפריטים (במידה והם קיימים, דבר הנכון לכל הבולים, למשל) איכותיים וניתנים להגדלה, כך שאפשר לראות היטב במה מדובר ולא לקנות חתול בשק.

מהמכירה שתתקיים בסוף חודש ספטמבר העלנו את הפריטים הבאים:

סדרת של בולי דואר אויר מאיטליה אשר הודפסה בשנת 1945, אך מעולם לא הונפקה, בצירוף תעודת מומחה. המחיר ההתחלתי הוא 325 דולר.

פריט מעניין נוסף הוא אוסף של מאות בולים מתקופת הכיבוש היפאני של אסיה הבריטית (ברוניי, בורמה, מלאיה, פיליפינים) במחיר ההתחלתי של 2,600 דולר. הפריט מיועד בעיקר למי שרוצה להוציא מהאוסף פריטים נושאים עבור עצמו, ולמכור את יתר הפריטים בסבלנות וברווח ניכר. צילום של בולים נבחרים מתוך פריט זה מובא בעמוד הבא.

הגהת מטבעת (die proof) מדהימה של אחד הבולים היפים שהנפיקה ארצות הברית – בול הבקר החוצה את נהר המיסיסיפי משנת 1898. המחיר שנוקב קטלוג סקוט

לפריט זה הוא 3,000 דולר, וכאן הוא מוצע במחיר מינימום של 375 דולר בלבד. האם יש בין הקוראים אספנים של תולדות החקלאות אשר יתעניינו בפריט זה?

אוסף בולים מהכיבוש היפאני.

הפריט הבא שצד את עינינו הוא סדרה מלאה של בולי הקופים שהונפקו על ידי סין העממית בשנת 1963. הבולים הם בלתי משונונים, וכוללים שול רחב בצד ימין מקצה הגליון - המצב הרצוי לפריט בלתי משונון (כך ניתן לדעת בוודאות כי לא מדובר בבול רגיל אשר מישהו הסיר את האיזור המשונון). בולים אלו אינם מצויים וקשים להשיגה, ומחירם הקטלוגי עומד על 250 דולר. המחיר המינימלי המבוקש אצל מייקל רוג'רס הוא בסך הכל 100 דולר.

ואם כבר בקופים עסקינן, הנה בול נוסף שהונפק בסין העממית, הפעם בשנת 1980 לציון שנת הקוף. מחיר המינימום המבוקש עבור הבול הוא 550 דולר – מחצית מהערך הקטלוגי שלו. אגב, באתר delcampe מבקשים עבור בולים אלו לא פחות מ-1,500 דולר!

נחזור עתה לאירופה: סדרה של שמונה בולים בנושא חקלאות שהונפקו בבולגריה זכו להדפס רכב של מקדוניה בזמן הכיבוש הנאצי (1944). בהדפס הרכב מספר תשניות: התאריך (1914 במקום 1944), אות הפוכה ועוד. המחיר ההתחלתי הוא 150 דולר בלבד.

ונסיים בפריט יקר במיוחד אך גם מעניין במיוחד: שני זוגות של בולי צדקה ממנצ'וקו – חבל ארץ ששימש כמדינת בובה של שלטון הכיבוש היפאני במצוריה בין השנים 1932 ל-1945. תוספת הביול

נועדה לתמיכה בקרן התעופה הלאומית, ועיצובם בהתאם: בול אחד מראה תדרוך של טייסים לפני יציאתם לקרב, בעוד הבול השני מראה אישה וילדים המריעים למראה מטוסי הקרב בשמיים. בולים אלו לא הונפקו מעולם, ומחירם ההתחלתי גבוה במיוחד – 3,000 דולר. אין ספק כי פריט זה יכול לשדרג כל אוסף בנושא תעופה או בנושא מלחמת העולם השנייה.

לסיכום: מכירות פומביות אינן רק מקור לחומר בולאי זול ול"מציאות", אלא גם לחומר בולאי משובח. כדאי להבדיל בין בתי המכירות לפי רף המחירים וסוגי החומר הבולאי שהם מציעים. כך ניתן לחלק את הרכישות בין פריטים זולים ופריטים במחירים גבוהים יותר, ולשדרג את האוסף מבחינת הנדירות והעניין. בהצלחה!

חברים חדשים באיל"ת

האנשים הבאים הגישו בקשה לחברות באיל"ת. חבר האגודה המתנגד לקבלת מי מהם לחברות באגודה יפנה לוועד תוך חודש מפרסום הבטאון:

571 שריפי אראל, האחים בז'רנו 12 דירה 8, רמת גן 52711.
אוסף בעלי חיים.

כפרי ילדים אס. או. אס.

ארגון אס. או. אס. (S.O.S.) הוא ארגון צדקה בינלאומי שמרכזו באוסטריה. הארגון הוקם בשנת 1949, ביוזמתו של **הרמן גמינר**, והוא ארגון עצמאי והומניטרי הנתמך על ידי תרומות, מתנדבים וחברים מכל רחבי העולם. מטרת הארגון היא לזקוף את קומתם של ילדים יתומים וחסרי בית שהגורל התאכזר אליהם, ולהקנות להם תנאי מחייה טובים וסיכויים להצלחה בעתיד. לצורך זה מפעיל האס. או. אס. כפרי ילדים, עליהם נספר בטור זה.

בול לציון 60 שנה
לכפר הילדים הראשון.

בשנת 1949 גמינר הקים את הכפר הראשון בעיירה אימסט שבאוסטריה. כיום מפעיל הארגון כ-500 כפרי ילדים ב-132 ארצות בעולם ובהם מתגוררים למעלה מ-78,000 ילדים. בכל כפר ניתן למצוא בין עשרה לארבעים בתים. ליד רבים מהכפרים מופעלים מרכזים נלווים של הארגון, שהם הגשר המשלב את הילדים בחיי הקהילה המקומית על ידי הכשרה מקצועית, עזרה בלימודים והכנה לחיים נורמטיביים בבגרות. מרכזים אלה מטפלים ומלווים כמיליון ילדים.

משפחה ברוכת ילדים. שימו לב כי זוהי תווית פרסומית, ולא בול.

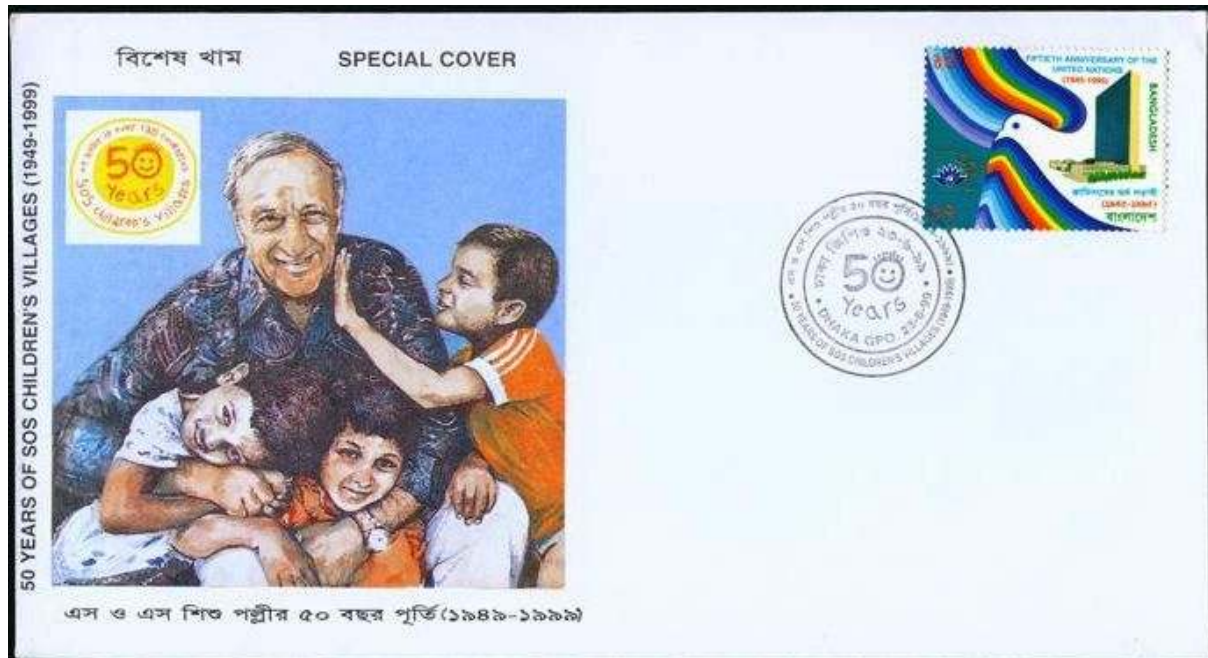
אם הבית מעניקה
חום ואהבה.

הכפרים מורכבים מכמה עשרות
בתים ומרכז נלווה.

הכפרים מהווים את התא המשפחתי והמשפחה המורחבת. הם מספקים לילדים מסגרת המעניקה חום, חיבה, תחושת השתייכות והשתלבות. בכל בית בכפר נמצא את "אם הבית", שהיא הדמות המרכזית במשפחה. אם הבית נבחרת בקפידה, ועוברת

תהליך הכשרה יסודית לתפקידה. היא מתגוררת עם הילדים, ומקדישה את כל מרצה לטיפול בהם. אם הבית מעניקה לילדים חום ואהבה - מצרכים חיוניים לכל ילד כדי שיגדל, יפרח ויתפתח. בכל בית מתגוררים בין שמונה לעשרה ילדים, וביניהם אחים ואחיות ביולוגיים, כמעין משפחה ברוכת ילדים. בית המשפחה מהווה חסות קבע עם אווירת בית. הכפר מנוהל על ידי מנהל הכפר המשמש כדמות אב.

מנהל הכפר משמש כדמות אב.

האס. או. אס פעל תחילה באירופה בלבד, אולם מאז 1960 הארגון הרחיב את פעולתו לכל רחבי העולם והוא מוכר על ידי האו"ם. כפרים רבים של הארגון פועלים באפריקה, אסיה ודרום אמריקה. בארצות הברית, לעומת זאת, פועלים שלושה כפרים בלבד.

בארץ פועלים שני כפרי אס. או. אס. (בערד ובמגדל העמק) ביוזמתו של **ד"ר משה קורץ**. קורץ, שהיה במשך שנים רבות מנכ"ל משרד הסעד (אגב, ביתו היא הפסיכולוגית והסופרת פרופ' **עמיה ליבליך**), ביקר בכפרי הילדים באוסטריה בשנת 1975. אחר כך הוא שימש כנשיא הראשון של הארגון בארץ החל משנת 1977.

בוסניה, אירופה.

מצרים. אפריקה.

קוסטה ריקה, מרכז אמריקה.

אירן, אסיה.

הבול הראשון לכבוד הארגון.

כפר הילדים "נרדים" – ערד, נפתח ב-1981. יש בו 12 "בתי משפחות" ובהם כמאה ועשרים ילדים. לכל בית יש בנוסף לאם גם "דודה" המחליפה את האם בהעדרה. בכפר מספר מבני ציבור המספקים חונכות מקצועית, עזרה בלימודים והכנה לקראת חיים בחברה. בשנת 2005 נפתח בערד גם מרכז חברתי של הארגון עם גן ילדים ומרכז תמיכה לאמהות.

כפר הילדים "מגדים" – מגדל העמק, נפתח ב-1997 במעמד נשיא המדינה, **עזר ויצמן**. בכפר עשרה "בתי משפחה" עבור כמאה ילדים. ב-2005 נפתח במגדל העמק גם מרכז חברתי של הארגון הכולל גן ילדים והדרכת אמהות.

בולים רבים, מעטפות יום ראשון וחוממות אירוע יצאו בעולם לציון פעילות הארגון ולכבוד כפרי הילדים. אני, כמובן, מצרף אותם בשמחה לאוסף בולי הילדים שלי. הבול הראשון המוכר לי הוא בול אוסטרי משנת 1969 לציון 20 שנה להקמת הכפר הראשון באימסט. בולים רבים הונפקו לציון יובל ה-50 של הארגון ב 1999.

הלוגו של הארגון.

לארגון לוגו בצבע כחול שבו ילד וילדה מחזיקים ביחד עץ. על כל הבולים שיצאו לציון פעולות הארגון מופיע גם הלוגו הזה ולעיתים הוא האיור המרכזי והבלעדי בבול, כמו בבול מליבריה הנראה כאן.

בהכנת הכתבה נעזרתי באתרי האינטרנט (מרשתת) של הארגון מהעולם ומהארץ.

שלכם,

דובוש

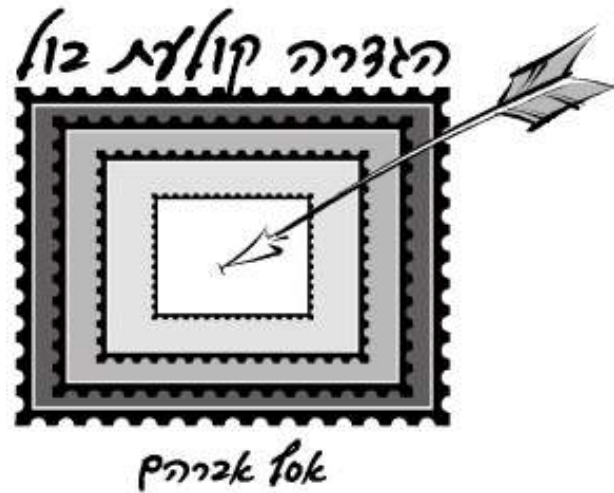
דובוש אוסף בולי ילדים, דובים ודפוס על בולים.
כתובתו: יורם כהן, קיבוץ כפר עזה, ד.נ. הנגב 85142. dobush@yahoo.com

הגליון הבא של נושאון יוקדש ל"עולם הצומח".

אם ברצונכם לפרסם מאמר או ידיעה בחוברת זו הנכם מוזמנים לפנות אל העורכים בהקדם האפשרי בדואר אלקטרוני noson.ed@gmail.com או בדואר רגיל (ת.ד. 62029, תל אביב 61620).

הדפס רכב

הדפס רכב (באנגלית Overprint) הוא שם כולל לכל איור, סימן, אות או ספרה המודפסים על הבול כאשר הוא כבר מוכן לשימוש, כלומר לאחר שהסתיים תהליך הדפסתו. ישנם סוגים רבים של הדפסי רכב, המשמשים למטרות רבות - שינוי הערך הנקוב, ציון אירוע כלשהו, הודעות לציבור המודפסות כטקסט, שינוי ייעוד הבול המתבטא במילים כגון "דמי דואר" ועוד. בחרנו להציג כאן מספר דוגמאות בולטות מבין המבחר העצום של הדפסי רכב.

הדפס רכב לציון חוקה חדשה בגיברלטר (ימין), היטל מס למימון מלחמת העולם הראשונה (אמצע), והדפס רכב של הכיבוש היפני בסין (שמאל).

הדפס רכב "דמי דאר"

הדפס רכב מודפס מגלופה נפרדת המורכבת על מכונת הדפוס שדרכה מעבירים את גיליונות הבולים לאחר שמסתיים תהליך הדפוס. מאחר שהדפס רכב נעשה לאור נסיבות בלתי צפויות מראש (שהרי אילו הנסיבות היו ידועות מראש היו מדפיסים בולים מתאימים) ניתן לרוב למצוא את הבול עם ובלי ההדפס.

בישראל בוצע הדפס רכב רק פעם אחת, לצורך שינוי יעוד בולי דואר עברי מבולי דואר רגילים לבולי דמי דואר על ידי הדפס הרכב "דמי דאר" (בכתיב חסר במקור). לאחר מכן הודפסו בולים ועליהם הכיתוב "דמי דאר" כחלק מעיצוב הבול.

המקרה הנפוץ ביותר של הדפסי רכב הוא הדפס רכב של עריך, הידוע גם בשם האנגלי surcharge. מטרתו של הדפס זה היא לעדכן את הערך הנקוב של הבול או לשנות את המטבע. העריך החדש מודפס על העריך הישן ומכסה אותו. לעיתים העריך החדש מודפס בגדול על פני הבול בתוספת אלמנט שחור (קווים או ריבוע) המכסה את העריך הישן. העריך החדש יכול להופיע עם או בלי שם המטבע.

הדפס רכב של עריך המוטבע במרכז הבול.
קוים שחורים פוסלים את העריך הישן.

הדפס רכב של עריך
המוטבע על גבי העריך הקודם.

שגיאת הדפסה בולטת הקשורה לנושא של הדפסי רכב
היא הדפס הפוך. במקרה זה הכיתוב בהדפס פונה
לתחתית הבול במקום לראשו. טעות זו נגרמת כתוצאה
מהזנת הגיליון בכיוון ההפוך למכונת הדפוס.

אסף אברהם, אספן של בולי בריטניה, הוציא לאור
את המילון האנציקלופדי החדש לבולאות ולדואר –
ראה באתר האינטרנט www.philapub.com
כתובתו לצורך תגובות: philapub@gmail.com.

הדפס רכב הפוך.

רשימת חברי איל"ת

על פי בקשתם של חברים רבים אנו מפרסמים את רשימת החברים באיל"ת, ואת
נושאי האיסוף שלהם. אולי תגלו ברשימה כי מישהו נוסף אוסף את הנושא שלכם? אם
ברצונכם ליצור קשר עם מישהו מהחברים אנא פנו למערכת, ואנו נסייע לכם. במידה
וברצונכם לעדכן את רשימת נושאי האיסוף שלכם, אנא פנו למזכיר האגודה.

אבוטבול שמעון, רחובות. אופניים.
אביב איתן, קדימה. שחמט, חיי ים.
אביטל יצחק, רמת מגשימים. בתי כנסת.
אברהם אסף, שוהם.
אגם יעקב, ראשון לציון. קרן קיימת.
אדלר מרדכי, חיפה. אמנות, אמנים, אירופה.
אוברמן ג'וני, קיבוץ לביא. מתמטיקה, מתימטיקאים, שיטות מדידה, השיטה המטרית,
מפקד אוכלוסין.

און יצחק, רחובות. איינשטיין, כלילים, הסכסוך הישראלי – ערבי.
אופיר אורן, נשר.
אופק אברהם, נתניה. ציפורים, כדור פורח, עפיפונים.
אייל אלי, הוד השרון. מחשבים, נמלי ים, אנרגיה.
אילון מיכאל, תל אביב.
אלתר עמוס, תל אביב. הדפסי רכב.
אפרת משה, אשדוד. ינשופים.
אריאל צבי, תל אביב. אירופה, ישראל.
בורשטיין דורון, רחובות.
ביאלי משה, תל אביב. ציורי מערות וסלעים, התנ"ך באמנות.
בירין גבריאלי, ירשולים. יודאיקה, פיסיקה.
בכור צבי, פתח תקוה.
בלום אברהם, ראשון לציון. חותמות ממקומות בעלי שם תנ"כי.
בן צבי משה, ראשון לציון. מטואורלוגיה, שנה גיאופיסית בינלאומית.
בנגיס צבי, נתניה.
בנימין אבי, ירושלים. סופרים, ספרות יפה, ספריות, ארכיבים, אלף-בית.
בסן חיים, ירושלים. אירופה.
בקפין שבתאי, הרצליה. מבנים.
בר-ארז איתן, פתח תקוה. לנין, טנקים, דואר צבאי.
ברגר רון, ירושלים. משפחת החתוליים, בניה חופשית.
ברזקין רומן, נהריה. תחבורה, אמנות, דינזאורים.
בריל חגית, רמת גן. טבע, אישים, ילדים, ספורט, יהדות.
ברנר שלום, חיפה. שחמט.
ברק יצחק, ראשון לציון. תולדות התעופה.
ברקוביץ' ליאון, טבריה.
ברש דן, גן יבנה.
גבור ז'אק, תל אביב. איינשטיין.
גברעם אברהם, חולון.
גוזס מאיר, חיפה. אימפרסיוניסטים, ציפורים, פטריות, גשרים, פרסי נובל.
גרוברג ורד, ראשון לציון. כללי, ארצות הברית, חג המולד.
גרוס פרדריק, חולון. מוסיקה, איינשטיין.
גרניץ אלכסנדר, גדרה.
דברת רמי, הוד השרון. אתלטיקה.
דגני נמרוד, רמת גן. ברזים.
דוד יעקב, נס ציונה. פרחים, ישראל, הונגריה, פולין, רומניה.
דוידוב ישראל, גדרה.
הכט עמוס, נופית. תחבורה לא ממונעת.
הלל יחזקאל, אור יהודה.
ואלך יוסף, רחובות. תולדות הדואר בארץ ישראל.
וולפנזון ניצה, חיפה.
וורגן שלמה, ראשון לציון. אולימפיאדות, ספורט.
ולינסקי אליהו, רחובות. בעלי חיים במים.
ומושר זלטקו, רחובות. שחמט, פרסי נובל.

זהר חגי, אשקלון. היסטוריה צבאית.
זילברמינץ טלי, תל אביב. ילדים ונוער, אנגליה, פינלנד, לפלנד.
זילברמן מיכאל, קרית מוצקין. תקשורת, גלויות מירב.
זינשטיין אהרון, כרמיאל. שחמט, דגים.
זנד בניהו, רעות. ספורט, אמנות, ישראל, המזרח הרחוק.
זסלבסקי רות, ירושלים. פולקלור – לבוש, כלים, כלי נגינה.
חילימנסקי אלכס, באר שבע. שחמט, חיות פרה-היסטוריות, ישראל.
חליופין סרגיי, תל אביב. חתולי בר.
חציר תומר, צורן. כדורסל, או"ם, חלל, כדורגל. (נוער)
חרש יוסי, מיתר. מינרלים, גיאולוגיה.
טוב דן, הרצליה. הכל.
טילמן יהושע, קרית מוצקין. אספרנטו.
טסל גדי, תל אביב. שחמט.
טרגץ דב, ירושלים. ציפורים.
יונג אשר, נהריה. מטוסים.
יניב טיבי, בת ים. חלל, אסטרונומיה, ITU.
כהן ראול, אשקלון.
כהן שמואל, תל אביב. הסכסוך הישראלי – ערבי.
כץ אבינועם, רמת השרון. משטרה.
כץ אליהו, רעננה.
כץ אמציה, רחובות. מוסיקה.
כץ יוסף, פתח תקוה. מפות, עולם הים.
כרמי אשר, אשדוד. חלל, מפות, סחלבים, בעלי חיים.
לב יצחק, אשדוד. תעופה, אניות.
לביא אריה, חיפה. צילום.
לבקוביץ' יוסף, נתניה. יודאיקה, קק"ל.
לגזיצקי חיים, תל אביב. או"ם, אירופה, שנת הילד, שנת המשפחה.
לדור מנחם, הר אדר. מחשבים.
לוביאניקר יורם, תל אביב. שחמט, היסטוריה צבאית.
לוי אבנר, כפר סבא. ספורט, בעלי חיים, חתולים, פרחים.
לוי ברברה, הר חלוץ.
לטה תמר, גבעת ברנר. טבע.
ליבנת יצחק, קראון. ציורים.
לסק דב, קרית אונו. יודאיקה, מבנים, אתרי הנצחה.
מאיו אריה, קרית מוצקין.
מאיר יהושע, סביון. ישראל, גרמניה, שווייץ.
מגר יהושע, ראש פינה. חקלאות.
מובשובסקי ראובן, רעננה. בתי כנסת, משולשים.
מולכו רמי, רמת השרון. בול על בול.
מוסקוביץ' עטרה, יהוד. אמנות.
מי-רז יוחנן, ראשון לציון. בטיחות בעבודה.
מיכאלי משה, חדרה. צלב אדום, או"ם.
מילמן יצחק, מעלה אדומים.

מירב רון, חיפה.
מירון מאיר, ראשון לציון. חלל.
מליס אלון, רעננה. גיאולוגיה, פרה-היסטוריה, מפות, פולקלור, מסעות.
מלק בני, נתניה.
ממו בנימין, אור עקיבא. ספורט, ישראל.
מנהיים נפתלי, הרצליה.
משיח אברהם, נס ציונה. פילים, יודאיקה.
נוי זהר, תל אביב. קולנוע, כלבים.
ניצן ראובן, כרמיאל. בטהובן, מוסיקה, כלי נגינה, מוצארט.
סגל סילביו, תל אביב.
סדנאי ראובן, חיפה.
סויד מאיר – קוקון, חצרים. פוליו, ישראל, הנגב, טרום המדינה, צרפת.
סייג יגאל, מעלות.
סמולר ליאון, פרדסיה. תנ"ך, יודאיקה.
סנדר מיכה, הרצליה. רכבות, חברות תעופה, נמלי תעופה.
סער רון, גבעתיים. מוסיקה, ציורים.
ספיר שלמה, מלכיה. ספורט, תעופה, ספנות, מלחמת העולם II, יודאיקה, פרס נובל.
עורי דוד, בית אלפא. מוסיקה.
עזריאלי עז, רעננה. חשמל, קק"ל.
פודרובינק מיכאל, נצרת עילית. ברה"מ, רוסיה, בלארוס, גרמניה, ישראל.
פולג שבתאי, יובלים.
פורטנוי יצחק, נתניה. רופאים.
פז חגי, ערד. חתולים.
פיבל הדי, גדרה. צלב אדום.
פירסט מנחם, ראשון לציון. אניות, מטוסים, צפלינים, רכבות, מכוניות.
פירר ליאוניד, פתח תקוה. אמנות הרנסאנס.
פישר דן, תל אביב. פרחים.
פישר לורנס, רעננה. הסכסוך הישראלי – ערבי.
פישר פטרו, נהריה. צלב אדום, רפואה.
פפר שמעון, חולון.
פרוסט ישראל, קרית מוצקין. שחמט, סוסים, ספורט, פרפרים.
פרחי ניסים, כפר סבא. דגלים, דואר אלקטרוני, רכבות.
פרי משה, תל אביב. קק"ל, דואר צבאי – ישראל.
פרידמן אריאל, ירושלים. טניס, אולימפיאדות.
פרידמן שחמה, ירושלים.
פרנקל איליה, אשקלון. רכבות, חלל.
פרנקל לסלו, תל אביב. מוסיקה, יודאיקה, טקסטיל, פרחים, צמחים.
צוביק חנן, תל אביב.
קווה אהוד, כפר הרואה. יודאיקה, חתולים.
קוטון אבי, חיפה. כל העולם.
קורן יאיר אסף, חיפה. ישראל. (נוער)
קכל חנינה, ראשון לציון. רפואה, צלב אדום, יודאיקה.
קנטר יורם, חיפה. פרחים, סכרת.

קסוטו אהרון, תל אביב.
קסירר מאיר, רמת גן. יודאיקה, טיסות בארץ ישראל.
קפנר משה, כפר מרדכי. ספורט.
קציר יואב, שדה נחמיה. תחבורה, קק"ל, ישראל.
קרדשנקו יורי, קרית מוצקין. כלבים, גלויות מירב.
קרקסון תמיר, תל אביב. בולאות ישראלית וארץ ישראלית (נוער).
רובינשטיין דרור, לוד. אמנות, קולנוע, תחבורה, בעלי חיים, תלת מימד, בולים בעלי צורה חריגה.
רוטברגר ברוך, קרת שמואל. שבעת המינים, שלום ואהבה, יונת השלום עם עלה זית.
רויטמן משה, כפר סבא. שחמט, התפרקות ברית המועצות, אולימפיאדות.
רון יוסף, הוד השרון. גרמניה הנאצית, אנטישמיות, אש"ף.
ריבלין טוביה, כפר סבא.
רימר משה, בת ים. צדפות, פנינים באמנות.
ריס פיליפ, אשדוד. נכים ושיקום, סמלים, או"ם.
רם רן, באר שבע.
רענן גדעון, טבעון. צוללות, אניות, מגדלורים, דגים.
רפפורט צבי, ירושלים. כימיה.
שאולזון משה, בית שמש. ציונות, יודאיקה, מדע.
שוהם אריה, פתח תקוה. יהדות, שואה, מלחמת העולם II, רוסיה, גרמניה, ארה"ב.
שורץ אריה, גבעתיים. כלבים.
שורץ יוחנן, תל אביב. תנ"ך, יודאיקה, בתי כנסת.
שחורי נעמה, גבעתיים. מוסיקה, אמנות, פולקלור.
שחר אליעזר, חיפה. פינגווינים, אנטארקטיקה.
שטיין אריה, חדרה.
שטיינמץ חני, חיפה. בעלי חיים, יודאיקה, קולנוע, כדורסל, שחיה, הולוגרמה.
שיבז ניר, רחובות. בולי אירופה, ישראל, ילדים ומשחקים, מלחמת העולם II, שואה, ספרות ספרים וסופרים.
שמידט דניאל, תל אביב. אמבולנסים, דם, צרעת, השומרוני הטוב, דאגה לחולים.
שמר דן, הרצליה.
שריפי אראל, האחים בז'רנו 12 דירה 8, רמת גן 52711. בעלי חיים.
תמרי בני, קדרון.

יריד בולים חודשי בדיזנגוף סנטר

יריד הבולים מתקיים אחת לחודש בגשר בדיזנגוף סנטר בתל אביב. היריד מאורגן על ידי התאחדות בולאי ישראל, השירות הבולאי ואגודת סוחרי הבולים. היריד פתוח בין השעות 12:00 ל-19:00. הכניסה חופשית.

האירועים הבאים:

5.10.2010, 2.11.2010, 7.12.2010

וזאת לתעודה

לנוכח הכמות הגבוהה של חומר בולאי מזויף המסתובב בשוק מומלץ לקבל תעודת מומחה ("סרטיפיקט" בלעז), אשר תקבע כי הפריט היקר או הנדיר אשר ברשותנו הוא אותנטי.

נניח כי קיבלנו תעודה כזו. מה אנו אמורים לעשות איתה כאשר אנו משתתפים בתצוגה תימאטית תחרותית? האם וכיצד עלינו להבהיר לשופטים (ולמבקרים בתערוכה) כי הפריט שברשותנו הוא אכן אותנטי?

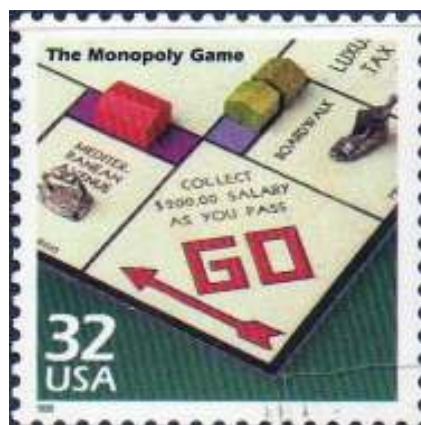
דני פישר, מבכירי המציגים בארץ, ממליץ לצרף את התעודה לתצוגה, ולמקם אותה מאחורי הדף (בתוך מגן הפלסטיק השומר על הדף כולו), כך שהיא נותרת סמויה מן העין (דף התצוגה מסתיר אותה). אם יתעורר ספק בליבם של השופטים ביחס לפריט הם יוכלו לפתוח את המסגרת, לעיין בתעודה ולהשתכנע כי הפריט מקורי. שימו לב, כי יש להשתמש בתעודה המקורית ולא בצילום שלה. בדף התצוגה עצמו, בסמוך לפריט נשוא התעודה, יש לרשום את האות האנגלית E בקטן. זהו סימן מוסכם, המבהיר לשופטים כי קיימת תעודה ביחס לפריט זה. דני מבקש להדגיש כי בשום אופן אין להשתמש בסימן זה אם התעודה אינה מצורפת לתצוגה – הדבר עלול להתפרש כמעשה הטעיה מכוון של השופטים.

מנכ"ל התאחדות בולאי ישראל, **טיבי יניב**, מסכים עם האמור לעיל, אך מבקש לחדד מספר נקודות: חבר השופטים נעזר במהלך התערוכה במומחים, אשר בודקים מדגמית פריטים בתצוגות השונות. אם המומחים בודקים פריט חשוד וחושדים כי מדובר בפריט מזויף הם אינם נוהגים לפסול את התצוגה. לכאורה המציג אינו ניזוק כלל, אבל הוא מקבל אזהרה רשמית שהתצוגה שלו כוללת פריט הדורש תעודת מומחה. אזהרה זו מועברת לידיעת השופטים בתערוכות עתידיות, והחל משלב זה אסור יהיה להציג את הפריט החשוד ללא תעודת מומחה. מכאן גם ניתן להסיק כי עד אותו שלב אין הכרח בתעודה כזו.

טיבי גם ממליץ שלא להרבות בשימוש בסימן E. הסימן מעיד כי מדובר בפריט נדיר במיוחד (שהרי רק פריטים כאלה עלולים להיות מזויפים). אם השופטים יהיו בדעה שהפריט האמור אינו נדיר עד כדי כך הם עלולים לחשוד שהידע הבולאי של המציג אינו גבוה מספיק על מנת להעריך נכונה את מידת הנדירות של הפריטים שברשותו. הדבר עלול לבוא לידי ביטוי בציון נמוך יחסית בסעיף הידע הבולאי. מכאן ששימוש יתר בסימן E יכול להיות חרב פיפיות.

פתרון החידה הבולאית

בגליון הקודם הצגנו בפניכם ששה בולים ממדינות שונות ברחבי העולם המראים משחקים שונים לשעות הפנאי. בשורה העליונה רואים משחק ברולטה, מונופול ושש בש – כולם משחקים המבוססים על מזל. הבולים בשורה התחתונה מציגים משחקי חשיבה ומיומנות: איקס-מיקס-דריקס, דומינו ושבץ-נא.

בהגרלה שנערכה בין הפותרים נכונה עלה בגורל שמו של **אשר יונג**, והוא זוכה בפרס מתנת התאחדות בולאי ישראל.